

به ناوی خوی به خشندهو میهره بان
به ناوی گه له وه
ئهنجومه نی نیشتمانی کوردستان - عیراق

پشت به حوکمی بر گه (1) ی ماددهی (56) له یاسای ژماره (1) ی سالی (1992) ی،
همموار کراوو، له سهر داوای ئهنجومه نی وهزیرانی ههریمی کوردستان - عیراق، ئهنجومه ن له
دانیشتنی ژماره (14) ی رۆژی (2006/10/16) ی خویدا، بریاری دانانی ئهه یاسایه ی
خواره وه ی دا:

یاسای ژماره (14) ی سالی / 2006
یاسای وهزاره تی گه یانندن له ههریمی کوردستان - عیراق

مادده ی یه گه م:

مه بهست له م زاراوانه ی خواره وه، بۆ مه بهستی ئهه یاسایه، مانا کانی به رامبه ریانه:
یه گه م: ههریم: ههریمی کوردستان - عیراق.
دووهم: وهزاره ت: وهزاره تی گه یانندن له ههریم.
سییه م: وهزیر: وهزیری گه یانندن له ههریم.
چواره م: بریکاری وهزاره ت: بریکاری وهزاره تی گه یانندن له ههریم.
پینجه م: ئهنجومه ن: ئهنجومه نی راویژکاری گه یانندن.

ئه رکوفرمانی وهزاره ت

مادده ی دووهم:

ئامانجی وهزاره ت ئه مانه ی خواره وه یه:

یه گه م: دا بین کردنی ئیداره وه وه گه رخستن و پاریزگاری و گه شه پیدانی ئامیره کانی به دداله وه
تۆره کانی هیلی ته له فۆنی ته لدارو ته له فۆنی گه رۆک و ئامرازه کانی تری گه یانندن له
ویستگه کانی ههریمدا به قهواره ی گونجاو.
دووهم: بنیادنان و ریکخستن و گه شه پیدانی گه یانندن، به به کاره یانی ته کنۆلۆجیای نوی
و کیلی روناکی و ده زگای پیکه وه بهستی دهره کی له نیوان شاره کانی ههریم و
پاریزگاکانی عیراق و، به ستیشیان به جیهانی دهره وه به پی که لک و سوودو
پیداویستی.

سیئەم: بنیادنان و ریڭخستن و گەشەپێدانی بنکەکانی پۆستەو، دەرکردنی پوولی پۆستەو، پێشکەشکردنی خزمەتی پۆستەکاری بەبەکارهێنانی سیستەمی پۆستەیی خێرا و پێشکەوتوو لەشارەکانی ھەرێمدا، بەجۆری کە ھەموو ھۆبەکانی گەیانندی پۆستەیی تێدا ھەراھەم بێت.

چوارەم: بنیادنان و ریڭخستن و گەشەپێدانی تۆرەکانی زانیاری و ئینتەرنێت لەشارەکانی ھەرێمدا.

پنجەم: ریڭخستنی لەرەلەر(الترددات) ی بەکارھێزاو لە سیستەمەکانی گەیانندی دەنگ و ڕەنگدا بەکار دەھێنرێن.

شەشەم: مۆلەندان بە ھەموو دەسگاکانی(المراقق)تایبەت بە گەیانندن و پۆستە لە کۆمپانیای ھەبەرھێنەکانی ناوخوا و دەرەویدا. ھەر و ھا سەرپەرشتیکردن و بەدوواداچونیان، ئەو ھەش بەپێی ھەندی ریڭکاری و گریبەستی یاسایی کە نیوان وەزارەت و کۆمپانیای ھەبەرھێنەکاندا ئەنجام دەدرێ. وەزارەتیش، ناشی ھیچ مەرجیک لەو کۆمپانیانە قبوڵ بکات کە بێتە مایەیی قۆرخکاری.

پێکھاتەکانی وەزارەت

ماددە ی سیئەم:

یەكەم: وەزیر: سەرۆکی بالۆ، بەرپرسی ئیش و کارو ئاراستەکردنی سیاسەت و سەرپەرشتیکردن و چاودیری وەزارەتە کەبەو، ھەموو بریارو ھەرمان و ڕێنماییە کیش کە پێوەندییان بە ئەرک و فرمان و پێکھاتەو سەلاحیات و کاروباری دیکەیی ھونەری و دارایی و ئیداری و ریڭخستنی وەزارەتە کەو ھەبە، بەپێی ھوکمەکانی ئەم یاسایە، لەو ھەزیرەو دەردەچن و، وەزیر لە بەردەمی ئەنجومەنی وەزیراندا بەرپرسە، چونکە خۆیشی ئەندامێکی ھاوکاری ئەو ئەنجومەنەبە و بۆی ھەبە ھەندی لەدەسەلاتەکانی بە بریکاری وەزارەت یان بەرپۆبەرە گشتیەکان یان ئەو کەسەیی بەچاکی دەزانی بەدان.

دووەم: بریکاری وەزارەت: لە چوار چۆبەیی ئەو دەسەلاتەبەدا کە پێی دەسپێردری یاریدەیی وەزیر دەدات، لە ئاراستەکردنی وەزارەت و سەرپەرشتیکردنی کاروبارەکانیدا.

سیئەم: نووسینگەیی وەزیر: فرمانبەری بەپەلەیی بەرپۆبەر سەرۆکایەتی دەکا، برۆنامەیی زانکۆیی ھەبە، ژمارەیی فرمانبەریش یاریدەیی دەدەن.

چوارەم: نووسینگەیی بریکاری وەزارەت: فرمانبەری بەپەلەیی بەرپۆبەر بەرپۆبەیی دەبا، برۆنامەیی زانکۆیی ھەبە، ژمارەیی فرمانبەریش یاریدەیی دەدەن.

پنجەم: راویژکارەکان: لە چوار کەس زیاتر نابن، مەرجیشە برۆنامەیی زانکۆیان ھەبە و، خواو ھەن ئەزموون و کارامە بن.

شه‌شهم: به‌رپړوه‌به‌رايه‌تي گشتي کاروباري به‌رپړوه‌ردن ودارايي: به‌رپړوه‌به‌ريکي گشتي سهرؤ‌کايه‌تي ده‌کا، پروانامه‌ي زانکؤي هه‌بي و، خاوون نه‌زموون و پسرپور بيت.
حه‌وته‌م: به‌رپړوه‌به‌رايه‌تي گشتي خزمه‌تگوزاري پوسته‌و پاشه‌که‌وتکردن: فرمانبه‌ري به‌پله‌ي به‌رپړوه‌به‌ريکي گشتي سهرؤ‌کايه‌تي ده‌کا، پروانامه‌ي زانکؤي هه‌بي و خاوون نه‌زموون پسرپور بيت.

هه‌شته‌م: به‌رپړوه‌به‌رايه‌تي گشتي پلاندانان و به‌دواداچوون: به‌رپړوه‌به‌ريکي گشتي سهرؤ‌کايه‌تي ده‌کا، پروانامه‌ي زانکؤي هه‌بي و، خاوون نه‌زموون و پسرپور بيت.
نؤيه‌م: به‌رپړوه‌به‌رايه‌تي گشتي گهيانندن: به‌رپړوه‌به‌ريکي گشتي به‌رپړوه‌ي ده‌با، پروانامه‌ي زانکؤي هه‌بي و، خاوون نه‌زموون و پسرپور بيت.

مادده‌ي چواره‌م:

يه‌که‌م: له‌وه‌زاره‌تدا نه‌نجومه‌نيکي راويژکار پيک ديت به‌ناوي (نه‌نجومه‌ني گهيانندن) به‌سهرؤ‌کايه‌تي وه‌زير، به‌م شيوه‌يه‌ي خواره‌وه:

- 1- بريکاري وه‌زاره‌ت: جينگري سهرؤ‌که.
- 2- به‌رپړوه‌به‌ري گشتي کاروباري به‌رپړوه‌بردن ودارايي: نه‌ندام.
- 3- به‌رپړوه‌به‌ري گشتي فرمانگه‌ي گهيانندن: نه‌ندام.
- 4- به‌رپړوه‌به‌ري گشتي پلاندانان و به‌دواداچوون: نه‌ندام.
- 5- به‌رپړوه‌به‌ري کاروباري ياسايي: نه‌ندام.
- 6- راويژکاراني وه‌زاره‌ت: نه‌ندامن.
- 7- نه‌نداميک، يان زياتر، وه‌زير له‌ناوه‌وه، يان له‌ده‌ره‌وه‌ي وه‌زاره‌ته‌که ده‌پيالئوي.

دووه‌م: نهر کوفرمانی نه‌نجومه‌ن:

- 1- ناماده‌کردن و دارشتني نامانجه گشتيه‌کاني پلانه‌کاني وه‌زاره‌ت له‌به‌ر روشنابي رينمايه‌کاني نه‌نجومه‌ني وه‌زيراني هه‌ريم.
- 2- گفتوگو کردن له‌سه‌ر پلانه‌سه‌ره‌تاييه‌کان که له‌لايه‌ن به‌رپړوه‌به‌رايه‌تي گشتي پلاندانان و به‌دواداچوونه‌وه ناماده‌کراون له‌سه‌ر روشنابي نه‌و پلانه‌ي که له‌لايه‌ن پيکها‌ته‌کاني وه‌زاره‌ته‌وه پيشک‌ش کراون، وبرياري سه‌ره‌تاييان له‌سه‌ر ده‌داو به‌دواي جيه‌جيه‌کردنيان ده‌چي.
- 3- پيشنيازکردني پلانه گشتيه‌کاني گهيانندن و به‌رنامه‌کاني وه‌گه‌رخستن و خسته‌نه‌بازار ودارايي و نابووري.

4- گفتوگو کردن له‌سەر راپۆرتی خولاوخولی گشتیی (الدوری العام) وهزارهت كه نووسینگه‌ی پلاندانان و به‌دواداچوون ئاماده‌ی ده‌كاو، ئنجا هەر تیپینی و رینماییه‌كیش له‌و باره‌یه‌وه، به‌باشی بزانی ده‌یخاته روو.

5- لیکۆلینه‌وه‌ی ئەو پرۆژه‌و یاساو پیرۆو رینمایانه‌ی كه پێوه‌ندیان به‌ ئیش و کار و ئامانجه‌کانی وهزاره‌ته‌وه‌ هه‌یه، ئنجا هەر تیپینی و رینماییه‌كیش له‌و باره‌یه‌وه به‌گونجای بزانی ده‌یخاته روو.

6- لیکۆلینه‌وه‌ی هەر باب‌ه‌تیک كه وه‌زیر بیخاته رووی، رای خۆیشی له‌سەر ده‌داو، پێشنیازو راسپارده‌ی له‌باریشی له‌سەر پێشكه‌ش ده‌كات.

7- سه‌ره‌رشتی كردنی كه‌رتی گه‌یاندن به‌هه‌ردوو تایی گشتی و تاییه‌تیه‌وه.

8- كردنه‌وه‌ی په‌یمانگا و خولی پێگه‌یاندن (تاهیل) و ئاماده‌كردنی پسپۆر له‌بواری گه‌یاندن و ته‌كنیکی زانیاریدا، به‌هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ لایه‌نه‌ پێوه‌ندداره‌كاندا.

مادده‌ی پینجه‌م:

یه‌كه‌م: ئەر كورمان و ده‌سه‌لاته‌ تاییه‌تمه‌نده‌كانی پێكه‌اته‌كانی وهزاره‌ت به‌ پیرۆ دیار ده‌كرین .

دووهم: وه‌زیر بۆی هه‌یه، رینماییه‌ پێویست، بۆ جییه‌جی‌كردنی حوكمه‌كانی ئەم یاسایه‌ ده‌ر بكات.

سێهه‌م: وه‌زیر بۆی هه‌یه، به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی و به‌شه‌كانی وهزاره‌ت، به‌پێی پێداویستی كاره‌كانیان، بكات‌ه‌وه‌ یان یه‌کیان‌بخات، یان پوچه‌لیان بكات‌ه‌وه‌.

مادده‌ی شه‌هه‌م:

هەر ده‌قی له‌گه‌ڵ حوكمه‌كانی ئەم یاسایه‌دا نه‌گونجی، کاری پێ ناكری.

مادده‌ی چه‌ته‌م:

پێویسته‌ له‌سەر وه‌زیره‌كان و، لایه‌نه‌ پێوه‌ندداره‌كان، حوكمه‌كانی ئەم یاسایه‌جی‌به‌جی بکه‌ن.

مادده‌ی هه‌شته‌م:

ئهم یاسایه‌ له‌ رۆژی ده‌رچواندنیه‌وه‌ جییه‌جی ده‌كری و، له‌ رۆژنامه‌ی فه‌رمیی (وه‌قاییه‌ی كوردستان) دا بلا‌وده‌كریته‌وه‌.

عدنان ره‌شاد موفقی

سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی

كوردستان - عیراق

- هۆکاره کانی دانانی ئەم یاسایه -

له بهر ئه وهی که له هه ریمدا وه زاره تی گه یاندن، تازه دانراوه، له پیناوی بنیادنان و ریکخستن و په ره پیدانی تۆری گه یاندندا به به کاره یانی ته کنۆلۆجیای نوێ و ئه وه له ره له رانه (الترددات) ی له سیسته مه کانی گه یاندنی دهنگ و رهنگدا به کارده خرین و، بو ئه وه هه که ئه و کارانه زامن بکرین و، بهر پر سیتهی گه یاندنیش به وه زاره تیکی تایبهت بسپیردریت له هه ریمدا، له بهر ئه وه، به پیویست زانرا، یاسایه ک دابنری که پیکهاته وه ئه رکوفرمان و ئامانجه کانی ئەم وه زاره ته وه بهر پوه به رایه تیه کانی دیار بکات، جا، بو وه دی هیانی ئه وانیهی سه ره وه، ئەم یاسایه دانرا.

تیبینی: ئەم یاسایه دوای په سندکردنی له لایهن سه رۆکی هه ریمی کوردستان - وه له ژماره (65) سالی شه شه م - ی رۆژی 2007/4/15 رۆژنامه ی (وه قایعی کوردستان) بلا وکراوه ته وه